

Balkenende

type voorstellen er zijn gedaan. Om voorstel voor voorstel op schrift te gaan stellen en daarbij uit te leggen wat er exact mee is gebeurd, gaat te ver. Ik begrijp de wens van de Kamer om over het proces en de aard van de gedane voorstellen te worden geïnformeerd maar al te goed. Daaraan komt het kabinet tegemoet. Dat is iets anders dan elke brief, elk bericht op internet en elke ontmoeting te noemen. Een dergelijk gedetailleerde vorm is niet goed. De heer Pechtold heeft gelijk als hij vraagt hoe de contacten zijn geweest. Dat vind ik fair van de kant van de Kamer. Het kabinet stelt dat dan ook aan de orde. Ik zal het kabinet uitleggen wat voor een gevoelens hier heersen. Ik ga de Kamer alleen geen checklist van nummer 1 tot en met nummer 3035 voorleggen.

De heer **Rutte** (VVD): Voorzitter. De minister-president laat een gelegenheid voorbijgaan. Het verzoek van mevrouw Halsema zou hem namelijk in de gelegenheid stellen om de teleurstelling te voorkomen. Die zal groot zijn. Het kabinet zou inmiddels 137 projecten aan het bespreken zijn. Volgens mij ging de vraag van mevrouw Halsema daarover en niet over alle websites. Zij vroeg naar de 137 projecten die de tafel in de Trêveszaal hebben bereikt. Ik ondersteun het verzoek van mevrouw Halsema van harte. Dat geeft de minister-president de kans om te beargumenteren waarom een bepaald project wel of niet is doorgegaan. Veel mensen verwachten op dit moment dat hun ideeën allemaal worden omgezet in werkelijkheid; die verwachting creëert het kabinet met het hele proces. Die perceptie kan de minister-president wegnemen door beargumenteerd aan te geven waarom een van de 137 projecten die vorige week bij het kabinet op tafel lagen het wel of niet haalt.

Minister **Balkenende**: Ik ga nu niet in op de inhoud van het programma. Ik dank de heer Rutte voor het feit dat hij op dit punt meedenkt. Als er in de dialoog aanknopingspunten zijn voor de verschillende doelen die wij ons stellen, zullen wij daarvan verslag doen. Ik heb goed genoteerd wat de heer Rutte heeft gezegd over de wijze waarop de contacten zijn verlopen. Ik zal zorgen dat wij daarover te zijner tijd met elkaar van gedachten kunnen wisselen. De Kamer krijgt in het beleidsprogramma een verslag van de resultaten van de dialoog, waarna wij hierover met de Kamer zullen debatteren. Ik begrijp heel goed wat de Kamer voor ogen heeft.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Dat lijkt winst en wij hopen dat het goed komt. Mag ik ervan uitgaan dat wij in juni weten wat de voorstellen kosten waarvoor het kabinet wel kiest uit het moeras dat nu op tafel ligt? Ik neem aan dat er in juni ook een volwaardige financiële bijsluiter op tafel ligt. Mogen wij daarvan uitgaan?

Minister **Balkenende**: In het beleidsprogramma gaat het niet alleen maar om de doelen die wij willen bereiken en om de instrumenten waarmee wij dat willen doen, maar ook om de financiële aspecten daarvan per pijler. Dat zeg ik de Kamer toe. Wij zullen dit zo veel mogelijk invullen, tenzij er objectieve redenen zijn om dit bij de begroting voor 2008 aan de orde te laten komen. Dat zullen wij dan ook aangeven. Wij zullen zo ver gaan als wij kunnen.

Vragen van het lid Neppéus aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en de staatssecretaris van Financiën over **het plan dat gisteren gelanceerd werd door de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer om een systeem in te voeren met een vaste portie energie die de burger mag gaan gebruiken en waarbij de burger een belasting moet gaan betalen als hij de toegekende portie overschrijdt.**

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

Mevrouw **Neppéus** (VVD): Voorzitter. Gisteren hebben wij plannen gehoord van het kabinet. Ik heb daarbij begrepen dat de minister van VROM een nieuwe belastingheffing wil introduceren voor emissiegebruik. Als ik het goed heb begrepen, wordt een gemiddelde portie berekend die iemand mag gebruiken. Wie meer gebruikt, wordt belast. Ik vraag mij af wat ik mij daarbij moet voorstellen. Ik krijg hierbij het gevoel van een overheid die gaat bepalen hoe veel energie je mag gebruiken. Dat is toch gewoon betuttelend? De overheid gaat dus de norm stellen voor de burger, die zich ernaar moet gedragen, anders betaalt hij extra belasting. Ik ben benieuwd wat het gemiddeld gebruik is. Wanneer je een hoog inkomen hebt, zul je gemakkelijker extra energie kunnen gebruiken dan wanneer dat niet het geval is. Krijgen wij allemaal een tellertje op onze rug? Het moet bovendien ook nog eens allemaal door de Belastingdienst worden uitgevoerd. En dat heet dan stimuleren. Mijn fractie is van mening dat wij zuiniger met energie moeten omgaan. Dat moet niet worden bereikt door straffen, maar door positieve prikkels om zuinig gedrag te stimuleren en vooral door meer innovatie om schonere producten te krijgen. Ik stel daarom de volgende vragen.

Waarom blijft de minister van VROM werken langs de lijn van mensen straffen door het belasten van veelgebruik in plaats van het stimuleren van zuinig gebruik? Wat is een gemiddeld gezin? Wordt onderscheid gemaakt tussen jong en oud? Tussen werkenden en niet-werkenden? Hoe gaat het met alleenstaanden? Hoeveel energie mag een gemiddeld gezin gebruiken? Krijgen wij een soort jan modaal voor het energiegebruik? Hoe hoog zijn de energiekosten inclusief belastingen voor een Nederlandse burger in vergelijking met andere Europese landen? Is de regeling op uitvoerbaarheid getoetst? Meent de minister dat de Belastingdienst dit, met alle projecten die zij er al heeft bij gekregen, kan uitvoeren?

Minister **Cramer**: Voorzitter. De vraag van mevrouw Neppéus kan nu nog niet worden beantwoord. Ik heb gisteravond met een burgergroep van vijftien mensen gesproken. Ik heb de vraag aan de orde gesteld wat zij de beste prikkels zouden vinden om eigenwoningbezitters te stimuleren hun huis te isoleren en eventueel een hoogrendementsketel te installeren. De algemene mening luidde zoals mevrouw Neppéus zojuist naar voren heeft gebracht. Dat houdt niet in dat wij dit als voorstel in ons pakket maatregelen hebben opgenomen.

Cramer

Het is een idee dat uit de burgerdiscussie naar voren is gekomen. Meer status heeft het niet en wil ik er op dit moment ook niet aan geven. Samen met collega De Jager ben ik op zoek naar mogelijkheden om op een positieve manier woningbezitters te stimuleren om isolerende maatregelen te nemen teneinde de klimaatdoelstellingen te behalen. Er moet niet meer waarde aan worden gehecht. Ik acht het echter wel van belang dat burgers die dit soort ideeën naar voren brengen, serieus worden genomen. Wij moeten nadenken hoe wij hun suggesties kunnen omzetten in beleid dat werkt en uitvoerbaar is.

Mevrouw **Neppéus** (VVD): Voorzitter. Ik meen dat dit onderwerp verwarring sticht. Het ene moment stelt de minister dat dit zo mooi zou zijn. Zo is het in ieder geval overgekomen, niet alleen bij mijzelf. Nu proef ik alweer dat zij er afstand van neemt. Ik zou graag mijn vragen beantwoord krijgen.

Minister **Cramer**: Gisteren is gezegd dat wij de energietarieven boven een bepaald gemiddeld gebruik zouden moeten verhogen. Dat is een suggestie om een prikkel in te bouwen om zuiniger om te gaan met energie.

Mevrouw **Neppéus** (VVD): Ik proef nu toch weer, dat er wel iets zal worden gedaan in de tarieven sfeer. Ik verneem hierover graag een uitleg van de minister.

□

Staatssecretaris **De Jager**: Zoals de minister van VROM al heeft gesteld, betreft dit geen idee van het kabinet. In zijn algemeenheid sta ik heel sympathiek tegenover het idee om mensen via een financiële prikkel aan te zetten tot energiebesparing. Dat spreekt mij aan. Dit past ook in het streven van het kabinet om heffingen te overwegen wanneer milieueffecten onvoldoende in prijzen tot uitdrukking komen. In de bestaande energiebelasting wordt dit idee echter al vormgegeven. Een gemiddeld huishouden betaalt over het verbruik van gas en elektriciteit ruim € 500 energiebelasting. Daarvan gaat een kleine € 200 belastingvermindering af. Voor iedere m³ meer gasverbruik wordt € 0,15 belasting betaald en € 0,07 voor iedere kWh elektriciteit meer. Bij de vraag of een aanpassing van deze maatregel eventueel zinvol is, moet rekening worden gehouden met gevolgen voor onder meer de koopkracht, zowel voor het bedrijfsleven als voor de burgers, en met de uitvoering. Wij zullen eventuele eerste stappen op dit gebied dan ook pas nemen in het kader van het komende belastingplan, als ze er al komen.

Mevrouw **Spies** (CDA): Ik ben blij dat er nu helderheid wordt gegeven over de status van het idee. De minister neemt krachtig gas terug. Ik wil van haar graag de garantie dat het niet alleen strafprikkel zullen zijn, waarmee het kabinet straks in het beleidsprogramma komt om mensen aan te zetten tot milieubewust gedrag. Wij moeten zowel de wortel als de stok hanteren en moeten juist ook mensen belonen die de goede dingen doen. In de voorstellen die ik tot op heden op dit punt heb gehoord, wordt alleen over strafmaatregelen gesproken. Daaraan zal de CDA-fractie absoluut geen

steun geven. Ik vraag de minister om expliciet te bevestigen dat wij niet alleen maar gaan straffen.

Minister **Cramer**: Wij zullen zo veel mogelijk stimuleren en positieve prikkels geven. Waar het nodig is, zullen wij ontmoedigen; straffen klinkt immers zo straf. Dit ontmoedigen kan allerlei vormen aannemen. Geeft u ons de tijd om alles goed te verwoorden in het werkprogramma. Daarna kunt u oordelen of, wat wij ontmoedigen vinden, volgens u straffen is.

De heer **Van der Ham** (D66): Ik vind het heel goed dat het kabinet aan het brainstormen is – dat was het gisteren eigenlijk – over hoe meer aan energiebesparing kan worden gedaan. Energiebesparing is de beste manier om de CO₂-uitstoot terug te dringen. Het is bovendien goed voor de portemonnee. Toch wil ik wat meer informatie van de staatssecretaris over zijn opmerkingen over het stimuleren met belastingen. Denkt de staatssecretaris daarbij ook aan een korting op de overdrachtsbelasting als mensen gaan investeren in het energiezuiniger maken van hun huis? Is verder de minister van VROM bereid om de energieprestatiecoëfficiënt verder omlaag te brengen, zodat er zuinigere en betere woningen worden gebouwd?

Staatssecretaris **De Jager**: Over een eventuele korting op overdrachtsbelasting kan ik nog niets zeggen. Daarover staat ook niets in het coalitieakkoord. Als het zou werken, wil ik daarnaar echter best kijken. Het nadeel van de overdrachtsbelasting is uiteraard, dat die pas raakt bij overdracht van het huis. Iemand die zijn huis dus dertig jaar aanhoudt, heeft helemaal niets aan een korting op de overdrachtsbelasting. Er zijn wellicht ook andere vormen van belastingen of subsidies die isolering en dergelijke kunnen stimuleren. Dat zal allemaal moeten worden gezien. In het algemeen is het beleid van dit kabinet wel gericht op wat vergroening.

Minister **Cramer**: De EPC-normen zullen in de loop van de jaren strenger en strikter worden. Hoeveel dit zal zijn, daarover voeren wij op dit moment besprekingen. Dit is een van de manieren om de nieuwbouw aan wat strengere eisen te laten voldoen. Voor mevrouw Spies is dit wellicht een vorm van straffen, maar je kunt het ook zien als een vorm van ontmoedigen.

De heer **Duyvendak** (GroenLinks): Ik blijf een beetje in verwarring achter. Is de minister terug in haar hok? Gisteren kreeg ik de indruk dat zij iets wilde doen wat mijn fractie in principe sympathiek vindt, namelijk energieverbruik zwaarder belasten naarmate die hoger is. Daarbij moeten wij wellicht opletten bij mensen die in oude, onzuinige huurhuizen wonen, maar de minister had het over eigen woningen. Begrijp ik het nu goed dat zij daarvan weer afstand neemt?

Minister **Cramer**: Wat ik zojuist zei, was de uitkomst van een debat. Ik wil niet vooruitlopen op de ontwikkelingen en niet zeggen op welke manier wij er het beste voor kunnen zorgen dat de positieve prikkels optimaal worden ingezet. De discussie van gisteravond was in zoverre zeer interessant dat de mensen zeiden: eigenlijk zou er aan elk gezin of aan elke samenlevingsvorm een x hoeveelheid energie moeten worden besteed. De hoeveelheid zou afhankelijk moeten zijn van het type huis. Dat idee

De Jager

kwam naar voren in het kader van de vraag hoe je prikkels in positieve zin kunt introduceren, zodat mensen worden aangezet tot energiebesparing. Hierover voer ik nog besprekingen met de heer De Jager. Over het voorstel heb ik mij niet in negatieve, maar ook niet in positieve zin uitgelaten. Ik heb dus niet gezegd dat wij het idee meteen in ons programma opnemen. Wel heb ik gezegd dat het een ontzettend goede discussie is geweest. De manier van denken over deze problematiek neem ik heel serieus en ik zal dit punt bespreken met collega De Jager. Meer kan ik er niet over zeggen.

Mevrouw **Dezentjé Hamming** (VVD): Ik word steeds benieuwder. Ik wil graag weten wat u er zelf van vindt. Ik beluister uit uw woorden dat over dit idee niet is nagedacht, maar dat u een doorgeefluik bent en laat weten wat een groepje van vijftien burgers zouden hebben gezegd. Ik wil graag weten wat u hier zelf van vindt.

Minister **Cramer**: Ik heb dit vraagstuk voorgelegd omdat een van de categorieën stake holders die voor ons niet zo gemakkelijk te bewegen zijn met positieve prikkels...

Mevrouw **Dezentjé Hamming** (VVD): Ik snap wel waarom u de vraag voorlegt, maar ik wil weten wat u van het voorstel vindt.

Minister **Cramer**: Wij voeren hierover nog besprekingen en zoeken daarbij uit wat de beste manier is om eigenwoningbezitters aan te zetten tot energiebesparing, wetende dat dit uiteindelijk goed is voor de portemonnee en dat een eerst investering gedaan moet worden. Die investering kan zich terugbetalen. De vraag is dus hoe wij ervoor kunnen zorgen dat alle eigenwoningbezitters denken: dit ga ik doen, want dit is goed voor het milieu en voor mijn eigen portemonnee. Welke prikkels werken het beste? Daarover ging de discussie.

Mevrouw **Dezentjé Hamming** (VVD): En de vraag was: wat vindt u zelf?

Minister **Cramer**: Daarover ben ik nog in discussie. Ik heb nog geen definitieve mening, mevrouw.

De heer **Madlener** (PVV): Gelukkig prikt u uw eigen luchtballon bijna door. Zelf wil ik de laatste prik geven. Alleen de gedachte al vind ik getuigen van sociaal beleid, want u gaat mensen belasten voor extra energiegebruik. Ik denk aan de ouderen die graag hun woning iets warmer willen stoken, aan mensen die thuis werken en die daardoor meer energie verbruiken en aan mensen die ziek zijn en daardoor meer energie moeten verbruiken. De weg die u wilt bewandelen is de weg van sociaal beleid. Dit beleid leidt ertoe dat mensen weer kolen en hout gaan stoken, want dat verbruik is niet meetbaar. Minister, ik hoop dat u de luchtballon die u hebt opgelaten, weer snel neerlaat en hier definitief wilt doorprikken.

Minister **Cramer**: Mevrouw de voorzitter. De verandering van het klimaat is een ernstig probleem. De woningbouw is een sector waar nog veel kan gebeuren aan energiebesparing. Wij zoeken alleen maar naar de meest effectieve en de meest stimulerende manier om eigenwoningbezitters aan te zetten tot energiebesparing.

Mevrouw **Van Miltenburg** (VVD): Als ik goed naar uw woorden luister, vindt u dat alleen maar eigenwoningbezitters op het energieverbruik hoeven te letten en niet de mensen die een huis huren.

Minister **Cramer**: Mevrouw de voorzitter. Voor de sociale huursector zijn afspraken met de corporaties in voorbereiding. Het contact daarmee verloopt goed. Binnenkort kan ik u uitsluitel geven. Er is nog een andere categorie waarvoor bij ons de beste aanpak nog niet bekend is. Wij spreken daar over om uit te vinden voor welke aanpak wij het beste kunnen kiezen zonder dat wij de reacties krijgen die wij zojuist hebben gehoord. Dit is dus nog een punt van discussie en hierover heb ik open met deze groep burgers gesproken. Er kwamen bij die bespreking suggesties naar voren en ik probeer zoveel mogelijk met collega De Jager wat aan het probleem te doen en daarbij de beste oplossing te vinden, de oplossing die door de burgers echt wordt ondersteund.

Vragen van het lid Atsma aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over **het bericht dat geld uit het Waddenfonds niet gebruikt mag worden voor economische projecten.**

De heer **Atsma** (CDA): Voorzitter. De afgelopen jaren heeft de Kamer vaak gesproken over de winning van gas uit de Waddenzee en in relatie hiermee over het opzetten van het zogenaamde Waddenfonds. Uiteindelijk heeft de Kamer ingestemd met het opzetten van dat Waddenfonds ten bedrage van ongeveer 800 mln. Dat bedrag zou in parten over een periode van twintig jaar worden uitgekeerd voor ecologische en economische projecten in de Waddenprovincies.

Afgelopen zaterdag schreef de Leeuwarder Courant dat het zeer de vraag is of de projecten die in het kader van het Waddenfonds worden ingediend, zullen worden goedgekeurd. Er is mogelijk sprake van staatssteun.

Mijn eerste vraag aan de minister is of deze berichtgeving klopt. Is het waar dat er vraagtekens worden geplaatst bij het toekennen van middelen uit het Waddenfonds? Dat zou raar zijn, omdat de toenmalige ministers die betrokken waren bij de discussie over de gaswinning en het opzetten van het Waddenfonds op geen enkele wijze hebben gerept over het door Brussel mogelijk plaatsen van kanttekeningen. De vraag is dan ook relevant wat er sinds de behandeling van de Wet op het Waddenfonds concreet is gebeurd.

Dat leidt automatisch tot de vraag hoe het met de uitkoop van de kokkelvissers zit. Zoals bekend wordt er in de Waddenzee al geruime tijd niet meer naar kokkels gevist. De kokkelvissers zouden zijn uitgekocht. Naar ik meen, is hiervoor vanuit het Waddenfonds een bedrag van 120 mln. gereserveerd. Betekent dit dat er wellicht discussie ontstaat over het naar mijn weten inmiddels uitgekeerde bedrag aan de betrokkenen, omdat het een aanzet tot nieuwe economische activiteiten voor die sector zou betekenen? De vervolgvraag is: wat staat ons nog meer te wachten? Zijn er al meer concrete projecten in gang gezet?